



Kas yra neveiksnumas?

Kai kurie žmonės su negalia negali patys priimti sprendimų.

Pavyzdžiui, jie negali patys nuspręsti, kaip išleisti savo pinigus.

Tai reiškia, kad kitas žmogus nusprendžia už žmogų su negalia.

Kitas žmogus gali būti:

- šeimos narys, pavyzdžiui:
 - mama,
 - tėtis.
- globėjas.
Globėjas yra žmogus, kuris rūpinasi žmogumi su negalia.



Kai žmogus negali pats priimti sprendimų, tai yra vadinama neveiksnumu.

Ar žmogus yra neveiksnus, gali pasakyti tik teismas.

Teismui nuspręsti padeda gydytojas.



2016 metais viskas turėjo pasikeisti.
Neveiksnumo turėjo nebelikti.
Visi žmonės turėjo tapti veiksnius.
Tai reiškia, kad visi žmonės
turėjo gauti teisę patys priimti sprendimus.

Tačiau šiuo metu Lietuvoje,
kai kurie žmonės vis dar negali
patys priimti sprendimų.
Pavyzdžiui, negali naudotis savo pinigais.
Už juos sprendimus priima kiti žmonės.

Taip pat žmonės su negalia vis dar negauna
specialistų pagalbos, kurios jiems reikia.
Specialistai gali padėti žmonėms su negalia
patiems priimti sprendimus.
Pavyzdžiui, padėti gali,
pagalbos priimant sprendimus specialistai.



Todėl 2024 metais buvo parengti nauji įstatymai.
Įstatymai yra svarbiausios Lietuvos taisyklės.
Įstatymų turi laikyti visi Lietuvos žmonės.

Naujuose įstatymuose yra siūloma,
kad visi žmonės Lietuvoje
galėtų patys priimti sprendimus.

Taip pat žmonės turėtų gauti pagalbą,
kad galėtų patys priimti sprendimus.
Pavyzdžiui, specialistas galėtų
padėti žmogui su negalia nuspręsti.



Kai kurie žmonės su negalia gyvena įstaigose.

Tai reiškia, kad žmonės su negalia gyvena dideliuose namuose kartu su kitais žmonėmis. Tokiose įstaigose jiems padeda darbuotojai.



Naujuose įstatymuose siūloma, kad kuo mažiau žmonių su negalia gyventų tokiose įstaigose.

Pavyzdžiui, žmonės galėtų:

- patys pasirinkti, kur nori gyventi,
- gyventi bendruomenėse,
- gyventi vieni.



Tokiose įstaigose turėtų gyventi tik žmonės su negalia, kuriems reikia labai daug pagalbos. Ir tada, kai kitos įstaigos, pavyzdžiui, poliklinika, negali jiems padėti. Pavyzdžiui, kai,

asmenims su negalia reikia:

- pagalbos nusiprausti,
- pagalbos pavalgyti,
- nuolatinės priežiūros.



Diskusija apie žmogaus teises patiems priimti sprendimus

Gruodžio 10 dieną vyks diskusija.

Diskusija yra pokalbis.

Šiame pokalbyje žmonės kalbės apie:

- žmonių teises,
- žmonių teises patiems priimti sprendimus ir
- bendruomenės nuomonę apie:
 - asmenis su intelekto negalia ir
 - asmenis su psichosocialine negalia.



Diskusija vyks **Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.**

Ši biblioteka yra Vilniuje.

Bibliotekoje ieškokite penktos konferencijų salės.

Penktoje konferencijų salėje vyks diskusija.



Diskusija vyks:

- nuo 11 valandos 45 minučių

- iki 13 valandos.



Kas kalbės diskusijoje?

Šią diskusiją ves Indrė Širvinskaitė.

Tai reiškia, kad Indrė uždavinės klausimus žmonėms, kurie kalbės diskusijoje.

Indrė Širvinskaitė yra

Lietuvos negalios organizacijų forumo prezidentė.



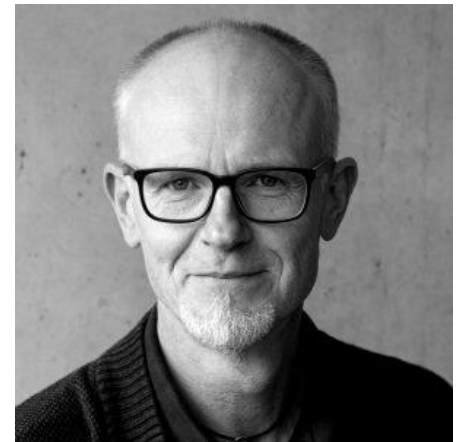
Diskusijoje kalbės:

- Jonas Ruškus.

Jonas Ruškus yra

Vytauto Didžiojo universiteto profesorius.

Tai reiškia, kad jis dėsto universitete.



- Renatas Stumbrys.

Renatas Stumbrys yra

Kauno „Arkos“ bendruomenės atstovas.



Diskusijoje taip pat kalbės:

- Jurga Greičienė.
Jurga Greičienė dirba
Teisingumo ministerijoje.



- Rasa Genienė.
Rasa Genienė dirba
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoje.



- Diana Gumbrevičiūtė-Kuzminskienė.
Diana Gumbrevičiūtė-Kuzminskienė
yra advokatė.



Jeigu norite sužinoti
daugiau informacijos apie diskusiją,
spauskite mėlyną nuorodą apačioje:

<https://nztf.lt/>



Tekstą parengė „Informacijos kaupimo ir sklaidos centras“.

Tekstą vertino:

- Ingrida Olševskytė,
- Lina Bielinytė.

Nuotraukos:

- unsplash.com
- pexels.com
- canva.com